

זה מול זה בשכונת גאולה בירושלים במאה שערים, איש חרדי עם קמוטה ושטררימל ומולו צעירה, רוויטל

ברחוב אינם מחזיקים בחנויותיהם מכשירי טלוויזיה. אחרת ינולע להם או לחנות שלהם.

בעלי חנויות הבגדים, המעזים להציג בחלון הראווה חולצות ללא שרוולים — טובלים מאימים ואף מתקיפות בפועל.

המפורסם מכולם הוא מאיר מצרופי, בעל חנות בגדים ברחוב הראשי בגאולה. לפני כחודש קיבל מיכתב אזהרה, שבו נדרש לסקל מחלון הראווה שלו את הבגדים הלא צנועים. הוא לא נענה.

בוקר אחד הוא הגיע לחנות וראה שכל חלון הראווה מרוח כופת. כעבור שלושה ימים הודיעו לו מן המישטרה, כי דלת הזכוכית של החנות נהרסה ונשברה עליידי אבן גרולה.

רוב בעלי העסקים בגאולה הם חילוניים, אך כולם מופיעים לעבודה כשכיפה צמודה כסיכה לשערים. הכיפה היא חלק מבגדי העבודה שלנו, הם אומרים בחצי חיוך. רובם פוחדים להודות בשמם או להצטלם, מחשש להתנבלות. חלקם גרו פעם בשכונה, אבל עזבו אותה לטובת שכונה חילונית.

אנשי צלם דורשים שהעירייה תפתור בעיות אלה. הם רוצים לפתור את בעיות החינוך בשכונה, את בעיות הריון ואת בעיית הרחובות הסגורים. החילוניים טוענים, כי ידה של המישטרה לא חזקה ריה כשהמזכיר בתקיפות אלימות מצד החרדים. לדבריהם, המישטרה אינה מגינה עליהם רי, ותלונות על אלימות אינן נברקות עד הסוף.

פריצקה ושקסע

ספורים רבים עוברים בשכונה מפה לאוזן, ואין מי שיושיע: זוג זקנים שצפו בטלוויזיה בשבת, הותקפו עליידי חרדים, שזרקו אבנים על חלונותיהם. זקנה אחרת התלוננה, שאימו עליה כי אם תצפה בטלוויזיה בשבת, ישכרו לה את האנטנה. ואשה צעירה סיפרה, כי חרדים היכו אותה מכיוון שהלכה בלבוש בלתי צנוע, ולא התלוננה במישטרה — כי פחדה שיויקו לה יותר. תופעה יום יומית בשכונה הן קריאות הגנאי נגד נשים העוברים ברחוב בתלבושת בלתי

לא במיני שושי שמש, המתגוררת במאתי מקור-ברוך, טוענת ואמילו לא במיכנסיים — כי מייד היא זוכה להערות שונות. ליריקות ולצעקות מצד בחורי הישיבה והילדים הדתיים. לכן היא רוצה לעזוב.

המילחמה הגלויה ביותר מתרחשת כמעט מדי שבת לאורך כביש רמות. זהו כביש היוצא מתוך השכונה החרדית סנהרריה (ראה מפה), עובר לידה לעבר שכונת רמות, ליד נבי סמואל שבשטחים הכבושים. למראית עין מתנהלת המילחמה על חילול השבת, אך למעשה, מטרת המילחמה היא אחרת לגמרי. שכונת רמות נמצאת בצפון ירושלים. כל צפון העיר מאוכלס כיום עליידי חרדים, והם זקוקים לאזורי מגורים חדשים.

צנועה. הקללות הרווחות ביותר נגד נשים חילוניות: "פריצקע" (פרוצה) ו"שיקסע" (שיקצה).

בנייזוג שחיים שנים רבות בשכונה קיבלו מיכתב איום, המזהיר אותם כי רע ומר יאונה להם, אם ילדיהם יעזו לבוא לבקר את הוריהם בשבת במכונית.

בשכונת גאולה, הגובלת במאה שערים, היתה בעבר שכונה מעורבת. היום היא שכונה חרדית לגמרי. החילוניים היחידים שנותרו בה הם בעלי החנויות ברחוב הראשי. סוחרים רבים מעדיפים לרכוש חנויות ברחוב זה, מכיוון שהוא רחוב מרכזי ונחשב שוק טוב. אך השוק אינו כל-כך טוב, כמו שנראה למראית עין.

לפני זמן לא רב קיבלו כל בעלי בתי האוכל ברחוב הומנה לבוא ולהופיע לפני בדרך (בית-דין צדק) של העדה החרדית. הם היו חייבים להופיע, מכיוון שמוסד זה מספק להם את ההכשרים לאוכל שהם מוכרים בחנויותיהם — דוכנים למימכר פלאפל, מיסעדות קטנות וקיסקיים.

בבית-הדין הם נדרשו לסגור את עיסקה עד לשעה 10 בלילה. בשעה 8 וחצי בכל ערב, נאמר להם, לייבש על הכיסאות במיסעדות להיות על השולחנות. הסיבה: מנהיגי החרדים לא רצו שילדיהם הרכים יושפעו מכל מיני תופעות פריצות, המגשגשג לרועתם רווקא בשעות הערב המאוחרות. בעלי המיסעדות היו חייבים להסכים לתנאי זה. אם לא — הם לא היו מקבלים את ההכשר, שתמורתו הם מגשגשג אלף שקלים בחודש, ואו לא היה עוד טעם להחזיק חנות ברחוב זה.

ברגע שנשלל כביש רמות, היה ברור כי זה יהיה גבול ההתפשטות של החרדים, ונגד כך הם בעצם מוחים.

"שפטים נוראיים"

האלימות אינה חד-צדדית. פירחיים חילוניים, טוענים בשכונות החרדיות, תוקפים קשישים לובשי קפוטות, גונבים מראשיהם שטררימלים ומושכים בפאותיהם.

האלימות החילונית, טוענים החרדים, נובעת מן הכתבות הרבות בעיתונים, המרבות על ההתפשטות החרדית. רוב החרדים, הם אומרים, לא מצדיקים את זריקת האבנים. הם אינם מאמינים שמישהו מהם כתב את מיכתביהם, כמו המישטרה החילונית. הם טוענים, כמו תושבי חילוניים רבים, כי בדרך כלל קייס-דריקוים בין שני המתנות.

הוציא צו של שופט האוסר על האורחים להתכנס במתנ"ס, שהוא מיכנה השיד לעירייה. למרות זאת הגיעו בשעה היעודה אורחים רבים אל המתנ"ס, ומצאו אותו סגור.

אנשי צלם לקחו את התושבים אל בית-הכנסת הסמוך, וריווחו להם על מהלך העניינים. אנשי צלם החליטו לדרות ביתיים את הכינוס, אך לא לבטלו.

מאז האירועים במתנ"ס, מתקיימת שמירה מישטרית על הבניין, וניידות מסיירות שם גם בשבתות. לתיסטר חילוניים רבים שהיו בשכונה, הועברו אל החרדים, וכיום יש בית-ספר חילוני אחד בלבד, המשרת את ילדי החילוניים בשכונה. כך גם לגבי הגנים והפעוטונים של משרד-החינוך. בגלל שיטת האינטגרציה, מועברים ילדים רבים מבין ילדי החילוניים ללמוד בשכונות אחרות. דבר זה, וסגירת הרחובות בשבתות, גורמים לחילוניים בשכונה להרגיש כורים בכיתם.

שרשו להפסיק לאלתר את מסיכת הפריצות. הם חסמו את הרחובות מסביב, ניידת-מישטרה שהועקה למקום ניווקה וגם בית-הנוער עצמו ניווק.

אירוע זה חיוק בלב צעירי צלם את ה לערוך את הכינוס השכונתי. במשך השבוע שקדם לכינוס הגיע כל מיני שליחים לשכונה, אנשי עירייה ומישטרה ואף חברי כנסת, וביקשו מאנשי צלם לדרות את הכינוס עד שירגעו הרחובות בשכונה. חברי התנועה לא רצו לדרות. הם חשבו שדווקא עתה, כשהרחובות סוערים, אסור להיכנע ויש לערוך את הכינוס בכל מיקרה. גורמים עירוניים אף הציעו להם לערוך את הכינוס בשכונה אחרת, והבטיחו לארגן אוטובוסים לכל תושבי השכונה, כדי שיגיעו למקום. אנשי צלם לא הסכימו להיכנע. לבסוף, שתיים לפני השעה היעודה, הוריע מפקד מרחב ירושלים, תת-ניצב רחמים קומפורט, כי נואץ

(המשך מעמוד 31) התושבים הצעירים מן השכונה. אותם שנשארו, צעירים חילוניים המתגוררים בסמוך למישפחות חרדיות, מתלוננים על תופעות שונות של אלימות, מילולית ופיסית, מצד התושבים החרד השמז מצד התושבים הדתיים.

לפני כחודש החליטה תנועת צלם לערוך כינוס תושבים לריון בבעיות השכונה. לכינוס הוזמן ראש-העירייה, סגנו, מנהלי מחלקות בעירייה וגורמים ממלכתיים אחרים. לטענת רובר התנר עה, התחמקו כולם מלהופיע, אך התנועה החליטה לקיים את הכינוס בכל מיקרה. כשבוע לפני קיום הכינוס, נערכה במתנ"ס (מרכז תרבות נוער וספורט) של השכונה מסיבת גיוס לשלושה צעירים מהשכונה. המסיבה נערכה כיום חול. באמצע המסיבה הגיעה כנועה גרולה של צעירים חרדים.